

zastavení závodního podílu učiněno závislým na souhlasu společnosti; společenská smlouva ze dne 5. ledna 1921 však neobsahuje takové další omezující ustanovení a podmínky stanovené ve společenské smlouvě jen pro účinnost převodu závodních podílů neplatí bez výslovného smluvního ustanovení i pro zastavení těchto podílů.

Předpis první věty třetího odstavce § 76 uved. zák., podle něhož oprávnění k převodu zahrnuje v sobě oprávnění k smluvnímu zastavení, nelze vykládati tak, že smluvní omezení převodu závodních podílů zahrnuje v sobě i omezení smluvního zastavení těchto podílů. Podle správného výkladu může se týkati uvedený předpis jen případů, v kterých je jak převod, tak smluvní zastavení závodních podílů ve společenské smlouvě výslovně omezeno, a znamená, že oprávnění, kterého se členu společnosti ve smyslu společenské smlouvy dostalo, aby svůj závodní podíl převedl, platí beze všeho i pro smluvní zastavení závodních podílů.

Nejsou proto oprávněny právní vývody dovolání, podle nichž k smluvnímu zastavení závodního podílu Ladislava T. ve prospěch žalobkyně bylo třeba svolení »představenstva« společnosti.

Čís. 17174.

Třetí osoba, jež učinila náklady na pachtovanou věc za trvání pachtovního poměru jménem pachtýře a pro něho, nemůže žádati jejich náhradu na propachtovateli.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1939, Rv 1451/38.)

Žalobci Václav J. a Zdeňka J-ová se na žalovaném Česko-Slovenském státu domáhají zaplacení 765.890 Kč s přísl. pro bezdůvodné obohacení, a to jako náhrady platů a nákladů, které vynaložili v době, kdy hospodařili na zbytkovém statku C. a předpokládali, že statek ten státní pozemkový úřad, který prý jim jej přidělil po případě přiděl jeho slíbil, převede do jejich vlastnictví, což se nestalo. V té době byl otec prvního žalobce Tomáš J. od roku 1925 pachtýřem uvedeného zbytkového statku až do 9. září 1929, kdy byl státním pozemkovým úřadem po výpovědi z pachtovního poměru vyklizen. Žalobce Václav J. hospodařil na řečeném statku s vědomím státního pozemkového úřadu a veškeré platy byly konány na jméno Tomáše J. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Prvý soud zjistil, že otec prvního žalobce Tomáš J. byl od roku 1925 pachtýřem zbytkového statku C. až do 9. září 1929, kdy byl státním pozemkovým úřadem po výpovědi z pachtovního poměru vyklizen, že žalobce Václav J. v té době na statku tom s vědomím státního pozemko-

vého úřadu hospodařil a že veškeré platy byly konány na jméno Tomáše J. Odvolací soud z uvedených skutkových zjištění došel k úsudku, že žalobce Václav J. spravoval statek ten za svého otce, pachtýře statku, tudíž jeho jménem a nikoliv, jak první soud uvádí, na místě svého otce. Dovolací soud schvaluje tento právní názor soudu odvolacího. V tom, že žalobce Václav J. spravoval statek C. jménem svého otce Tomáše J. a nikoli vlastním jménem, tkví jádro celého sporu, neboť pak všechno, co na statku tom konal, konal pro svého otce a nikoliv pro žalovaného a musí se co do náhrady za náklady a platy, které sám vynaložil, držeti svého otce Tomáše J. a nikoli žalovaného státu, i když ho státní pozemkový úřad k některým opravám vyzýval, neboť výzvy ty se týkaly pachtovního poměru žalobce jen jako zástupce pachtýřova.

Žalobci nejsou se žalovaným v žádném právním ani faktickém poměru, všechno co stran statku C. platili a vynakládali, bylo konáno důsledkem pachtovního poměru, tedy jménem Tomáše J. jako pachtýře. Musí se tudíž žalobci vypořádati s Tomášem J. a ten se musí zase vypořádati se žalovaným jako propachtovatelem. Kdyby bylo vyhověno žalobním požadavkům vůči žalovanému, mohl by přijíti Tomáš J. a žádati rovněž na žalovaném náhradu týchž nákladů, zejména když je zjištěno, že Tomáš J. dne 28. března 1929 žádal přidělového komisaře o zákrok proti žalobci Václavu J., aby bez hospodářské potřeby neprodával zásob a aby odevzdal Tomáši J. veškeré klíče a s ničím na statku nedisponoval, a když v dopise na státní pozemkový úřad ze dne 10. září 1929 osobuje si Tomáš J. vlastnictví k inventáři a tvrdí, že žalobcovo udání o živém a mrtvém inventáři je lživé. Bylo-li na nemovitost něco vynaloženo třetí osobou za trvání pachtovního poměru, nelze osobu pachtýřovu přejíti. Rozhodující pro posouzení propachtovatelových povinností po skončení pachtovního poměru je obsah pachtovní smlouvy. Jen tenkrát mohlo by se uvažovati, zdali je žalovaný obohacen, kdyby se řešil pachtovní poměr mezi ním a Tomášem J., ale ten není předmětem souzeného sporu. Mohli by se tudíž žalobci na žalovaném domáhati zažalovaného nároku, kdyby jim jej byl Tomáš J. postoupil, pak by však mohl žalovaný uplatniti všechny námitky z pachtovního poměru, a to ve sporu, o nějž jde, činiti nemůže.

Komu byl slibován nebo pro koho byl zamýšlen příděl zbytkového statku C., není rozhodující, rozhoduje jen, mezi kým byl pachtovní poměr, a že náklady a platy, jichž náhrada se žádá, byly konány za trvání tohoto pachtovního poměru a jménem Tomáše J. jakožto pachtýře. U některých žalobních položek je to na první pohled zřejmé; je to položka, kterou žalobce žádá náhradu zaplaceného pachtovného, části přídělové ceny, o níž bylo zjištěno, že šlo rovněž o pachtovné, a náhradu zaplacených daní, ale též ostatní položky, týkající se náhrady za opravy, investice, živý a mrtvý inventář, jeho upotřebení nebo nevrácení žalovaným jsou typickými složkami poměru pachtovního a může se jich na propachtovateli domáhati jediné pachtýř, když byly vynaloženy jeho jménem a v jeho prospěch.